

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Sárba taposták a magyar zászlót.

A „kedves” romániai szövetségesek.

Debreczen, július 14.

Ferenc Ferdinánd trónörökös „romániai” látogatását és tartózkodását nagyon alaposan kihasználták ezen kis ország izgága elemei.

A romániai katonabanda hiába huzta el a „Gotterhalté”-t, a felbujtogatott nép szive más érzéstől kopogott meg.

A „kedves” szövetségesek, mint sürgönyi tudósítónk jelentette is, kihasználták a vendégfogadás alkalmát a magyarság elleni vad gyűlöletüknek a legotrombább bemutatására.

Elsőbb a trónörökös tiszteletére kitűzött magyar zászlókat szakgatták le. Tiporták a sárba; sőt utóbb egy nagy sárga-fekete zászlót is leteptek... Amit azután már Bécsben is megsokaltak és Aerenthal külügyminiszter a bukaresti nagykövetség től követelt jelentést ezekről a csunya zászlós-affékről.

A dolognak ezen részét miként intézik el, efelől természetesen most még nem nyilatkozhatunk. A fontosabb, a megdöbbentőbb tanulsága a hegyeken tuli oláhság ezen gyűlölködésének és különféle merényleteinek az, hogy ilyen szövetségre komoly időkben tulsokat nem építhetünk. Hiában játsza el bár százszor is a „Gotterhalté”-t az oláh katonabanda, mint a tények bizonyítják, vad gyűlölködést, alattomos terveket kopog, dobog ki a romániai nép szive, melyet a magyar földről kiszökött oláh izgatók is időről-időre méreggel csepegtetnek tele. A Kárpátokon tulról sóvárogva várják az időt, a „kedvező” alkalmat, midőn bandaszóval vonulhatnak a tulzó román vágyak és titkos törekvések Mekkájába, — Erdélybe! Akkor aligha fogják a „Gotterhalté”-t huzni az oláh katonabandák?

Bármily képtelenségnek tünik is fel a vadmóc oláh ábránd és ábrándozás, — okulnunk kell a tények tanulságaiból és ezután jobban kell ügyelni az oláhságnak hazai, mint romániai mozgolódásaira. Haj, mert az alkalom szüli a tolvajt.

Hajdu vármegye felirata.

A papi vagyon szekularizációjáról.

Debreczen, július 14.

Országos érdeklődést, helyeslő és ellenkritikát támasztott Hajdu vármegye közgyűlésének határozata a főpapi vagyon szekularizációjáról. Ennélfogva érdekesnek és érdemesnek tartjuk közreadni a vármegye feliratát, melyet ezen nagyjelentőségű és sokféle szempontból taglalható ügyben most küldött fel a vármegye érdemes alispánja, Kovács Gyula alispán a képviselőháznak. Így hangzik:

Mélyen tisztelt képviselőház!

Mielőtt jelen feliratunk tulajdonképeni tárgyára térnénk, legyen szabad eleve kijelentenünk és hangoztatnunk azt, hogy alább eloadandó kérelmünk előterjesztésénél — és az ennek alapjául szolgáló — tisztelettel itt csatolt határozatunk meghozatalánál, egyedül és kizárólag a közérdek önzetlen és elfogulatlan szolgálatára irányuló törekvés vezetett és vezet bennünket, elhatározásunknál távol állott tőlünk a felekezeti harc szításának még a gondolata is, vallási türelemmel és a tulajdon szentsége iránti köteles tisztelettel eltelve és áthatva, pusztán az igazi hazaszeretettől hevitetten, emeljük fel szavunkat és élünk azzal a joggal, melynek a törvény korlátain belül való gyakorlását a törvényhatóságok részére, az 1866. évi XXI. t.-c. 2. §. C. pontja biztosít és megállapít.

Jól tudjuk azt is, hogy egy ilyen óriási horderejű kérdésnek napirendre hozatalára, amilyen jelen feliratunknak a tárgya, célja, — a szekularizáció keresztülvitele, — a válságos politikai helyzet által szült jelen nehéz idő talán nem éppen alkalmas, mert az ország közéletét most nagy, a nemzet alkotmányos életébe vágó kérdések foglalkoztatják; ebbeli aggályainkat azonban eloszlatta annak a biztos tudata, hogy az, amit kérünk és akarunk, jogos, törvényes és igazságos minden, még a legnehézebb időben is és pedig annyival inkább most, mert hazánknak anyagi erőre van szüksége, hogy fejlődhessen, szellemi erejét növelje és azt az erőltető vér-folyást, mit a kivándorlás ijesztő mérvben való emelkedése idéz elő a nemzet testén, talán az utolsó pillanatokban megállítsa; ezen nagy és szent célok megvalósítására törekedni és annak érdekében minden rendelkezésre álló törvényes eszközt igénybe venni hazafias kötelesség.

Abban a jól eső meggyőződésben, hogy amit most mondottunk, az a mélyen tisztelt képviselőház egyetértesével fog találkozni. Kérelmünket — lehetőleg röviden — tárgyilagosan indokolva az alábbiakban terjesztjük elő.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Végére mehetetlen talán azoknak a jog-

történeti és jogi érveknek száma, melyekből kétségtelen tényként megállapítható az, hogy az a óriási érték, mely az egyházi javak fogalma alá esik és a katolikus egyházak kezében van, magyar törvényeink szerint, a magyar állam kétségtelen és elidegeníthetlen tulajdonát képezi és mindazok az érvek, melyeket ezzel szemben felhozunk, a magyar alkotmánnyal és joggal ellentétben állanak s egyedül az egyház külön jogából vannak merítve; feltétlenül bizonyos azonban, hogy ennél a kérdésnél első sorban az igazságnak a jognak érvényesítése, továbbá pedig a magyar nép jólléte s az állam érdeke tekinthető és tekintendő irányadónak az elfogulatlan tényezők által; ezekkel az érvekkel és ellenérvekkel tehát itt részletesebben foglalkozni nem kívánunk, mert hiszen e tekintetben törvények törvényes jogszokás, királyi és hatósági rendeletek általánosan ismert bőséges adatokat szolgáltatnak.

I. István és utána következő királyaink bőkezű adományozásai folytán, hozzá vetőlegesen a két millió katasztrális holdat meghaladja az a földbirtok ma már, ami a katolikus egyház kezén van, amely terület értéke, a rajta levő épületekkel, felszerelésekkel együtt, nem is magasan értékelve, ezeröttszázmillió koronára tehető és amelynek körülbelül 70—80 millió koronányi évi jövedelme 12,000 katolikus egyházi ember ellátására szolgál, akik részére a nagy jövedelem lehető teszi a külföldön való kőj idő töltését és tenger hazai kincsnek odakint elköltését.

Az időnként az egyház kezére adott javak adományozásánál az adományozó a cél vagyon jellegét mindenkor kidomborította és ezen javak ellenében az egyház a vallási érdekeken kívül — ellátni köteleztette a népnevelés és szegényügy minden költségeit, valamint az igazságszolgáltatást, de ezen kívül egyházi bandériumok kiállításával az ország védelmét is; hogy ez így volt és hogy a régi törvények és királyok az egyházi javadalmakat mindenkor ily természetűeknek tekintették, azokat visszavethetőnek és más nemzeti célokra fordíthatóknak tartották, ez irányban több ízben tett törvényes és királyi intézkedések igazolják, sajnos azonban, hogy ez az óriási javak az idők folyamán megszűntek, a felsorolt állami és nemzeti célokat szolgálni s ma már csaknem kizárólag személyi és katolikus felekezeti érdekek kielégítésére fordítottak; bandériumot nem állít, hadügyi ellenszolgálatot nem teljesít, jogszolgáltató jogrendet fenntartó célokra mit sem ad, a szegény- és népnevelésügy ellátását megszüntette, csak legfeljebb saját iskolájának fenntartásával és a katolikus szegények mérsékelt segélyezésével szolgálja azt, de még ezt is állami támogatás mellett és így fel lettek szabadditva lassanként eme javak mindama ellenszolgáltatás terhe alól, melyek átvállalása mellett adományoztattak a katolikus egyházak használatára.

Mindezekkel szemben az állam hovatovább kimerül, növekvő kiadásait fedezni, közegeit a megélhetésre is elégtelen fizetéssel is alig képes ellátni, a nép a nagy adó viselése terhe alatt nyög a szegény ügyet a legtöbb esetben, a maga is teljesen vagyon-

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszívesebben tisztít

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet:

Széchenyi-utca 24. sz.

Fióközlet: Csapó-utca 28-ik sz. a.

talán politikai község, évről évre növekedő és a polgárságtól szedett pótdóval látja el, nem tudva meg sem közelíteni annak minimális igényeknek megfelelő megoldását sem, a dolgos, erőteljes magyar nép ezrével hagyja el hazáját ősi földjét mely neki a mindennapi száraz kenyeret is alig adja meg verejtékes nehéz munkája után és ha mégannyit dolgozna is, el van zárva a vagyon, a földszerzés lehetőségétől is, pedig hány százezer munkáskéz számára lehetne alkalmas földterület s ez által munka eszközt, jólétet biztosítani, ha azok az óriási holdkézi kötött vagyonok az állam tulajdonába vissza menének s állami kezelésbe vétetnének, nemzeti bevételeink tetemesen emelkednének, eleje vétetné az állam háztartást veszélyeztető kríziseknek, fellendülne a népnevelés, sikeresen lenne megoldható a szegény ügy országos rendezése és a többi.

Mínt hogy pedig amint ezt már fentebb említettük, a katolikus egyház kezében levő ez az óriási vagyon kétségtelenül az állam tulajdona és épen ezért a szekularizáció hazánkban az állam jogának érvényesülése, az ehhez fűződő s fentebb kifejtett indokaink helyességének és igazságának teljes tudatában tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt képviselő házat:

1. Méltóztassék utasítani a kormányt törvényes javaslat sürgős benyújtására, melyben kimondassék, hogy közvagyon egyházi célokra addig se fordíttassék, míg a szekularizáció elkövetkezik.

2. Mondassék ki mielőbb a klérus birtokainak szekularizációja, hogy ez által a kivándorlás megakadályoztassék, a paraszt osztály megerősítették és eleje vétessék az állam háztartást veszélyeztető kríziseknek is.

Kelt Debreczenben, Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának 1909. évi május hó 13-án tartott tavaszi rendes közgyűléséből a vármegye közönsége nevében

Kovács Gyula, alispán.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Babérság. E címen F. Varga Lajos nagyrabéi ref. lelkész, Kálvin János születésének négyszázadik évfordulója alkalmából két hangulatos vallásos költeményt írt; melyet a sárréti érkezet felkérésére kis füzet alakjában közre is bocsátott. A füzet kapható a szerzőnél, ára csupán 4 fillér,

Legénybucsu.

A felhők mögül előbukkanó hold ezüstös fényözönt szórt az esőzattal lombkoronákra. Havady Barnabás vállára vetett puskával, gondolatokba mélyedve lassan haladt a sűrű erdővel borított hegyoldalon. Koronként visszapillantott a völgyben pihenő falura. Aludt minden. Csak a nagy, fehérre meszelt kastély egynemely ablakából világított imbolygó gyertyafény. Ott nem aludtak. Készülődtek a holnapi lagzira. A Havady Barnabás lakodalmára, aki a holdas, csöndes éjszakan nekivágott a hegyoldalnak, hogy a rengetegben bucsut vegyen a legényélettől.

Havady Barnabás keserűen mosolygott erre a gondolatra. Az ő legénybucsuja. Másnak beszéltek azt, mikor a legény a násznapja előtt bucsut vesz az ifjúkor boldogságaitól, hogy egy szeretett nő oldalán megbirkózzék az élet küzdelmeivel. Pezsgővel, vidám muzsikaszó mellett esik a legénybucsu. S ő? A Havady-nemzetség büszkesége, a Havadyak vagyonának egyetlen örököse elűtött a többi fiutól. Nem ismerte a vele egy társadalmi osztályhoz tartozó ifjak hőbortos kedvteléseit soha. A könyvein kívül nem érdekelte más, csak a vadászat. Ha belefáradt a komoly munkába, vállára kapta a duplacsövű Winchesterét s nekivágott a rengetegnek. Nem is kíváncsi volt egyéb szórakozás után, amíg most harmadéve meg nem ismerte Maját, a ragyogó szemű, náddereku cigányleányt, aki először tanította meg rá, hogy mi a boldogság. Azontul sutba dobta a könyveket s egész nap a rengeteg bujt a kettesben.

S ime, most a csöndes, holdas éjszakan is idejött, hogy elbucsuzzék a boldogságtól.

A kereskedő társulat értesítése.

A mértékhitelítésről.

Debreczen, július 14.

Vettük a következő közérdekű sorokat: Értesítjük az érdekelt kereskedőket, hogy az 1907. évi V-ik t.-cz. végrehajtásáról szóló 27,641—1909. sz. miniszteri rendelet értelmében a mértékek és mérőeszközök időszakos hitelítése Debreczenben folyó hó 19-én veszi kezdetét. Mindazok, akik a közforgalomban mértékeket és mérőeszközöket használnak, kötelesek azokat az alább felsorolt időrendi csoportosítás szerint az Állami Mértékhitelítő Hivatalnál (Teleki-utca 79. sz.) tekintet nélkül arra, hogy azok mennyi idő óta vannak használatban, bemutatni. Az időszakos hitelítésre hozott mértékeknek és mérőeszközöknek tisztáknak, portól és rozsdától menteseknek, teljesen jókarban levőknek kell lenniök, különben nem bocsátatnak hitelítési eljárás alá. A 100 kgr.-ot meghaladó terheltségű hidmérlegek tulajdonosai, ha azoknak a helyszínén való hitelítését kívánják, valamint az az állandóan felállított hidmérlegek tulajdonosai tartoznak mérlegük terheltsége egyharmad részének megfelelő terhet jól égetett téglá vagy kockakő alakjában a mértékhitelítőnek rendelkezésére bocsátani, valamint a szükséges munkaerőről gondoskodni.

Kihágást követ el és amennyiben súlyosabb beszámítás alá nem esik, első ízben 200, illetve 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntettedik aki a) a közforgalomban a törvény értelmében meg nem engedett mértékeket vagy mérőeszközöket használ; b) oly mértékeket vagy mérőeszközöket, amelyek a törvény értelmében hitelítendőek vagy időszakos hitelítés kötelezettsége alá estek, szabályszerű hitelítés, illetve az időszakos hitelítés nélkül forgalomba bocsát, a közforgalomban használ, vagy ilyen mértéket, illetve mérőeszközöt üzletében, habár használatlanul, de az első hitelítés bélye-

gével el nem látva, eladásra készen tart; c) vendéglőben vagy más nyilvános helyiségben bort, sört és egyéb szeszes italokat a törvény rendelkezéseinek meg nem felelő palackokban vagy ivőedényekben szolgáltat ki; d) meghatározott kivételes eseteken kívül szabályszerű jelzéssel el nem látott hordókbort, sört és egyéb szeszes italokat forgalomba hoz; e) bár hitelített, de oly mértéket vagy mérőeszközöt használ a közforgalomban, amelyről tudta, vagy köteles gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy a törvény követelményeinek nem felel meg.

Az időszakos hitelítés d. e. 7 és fél órától d. u. 2 és fél óráig végeztetik az illető felek nevének kezdőbetűje sorrendjében, u. m. a *Csapó-utcai városrész részeiben*: A—B július 19-én, B—D július 20, E—F július 21, G július 26, H—J. július 27, K július 28, K—L augusztus 2, M—O augusztus 3, P—R augusztus 4, S augusztus 9, S—T augusztus 10, U—V augusztus 11, W—Z aug. 16. A *Kossuth-utcai városrész részeiben* A—B november 2, B—D november 3, E—F november 4, G november 8, H—J november 9, K november 10, K—L november 15, M—P november 16, R. november 17, S november 22, S—T november 23, U—Z november 24. A *Varga-utcai városrész részeiben*: A—B november 29, B—D november 30, E—F december 1, G december 6, H—J december 7, K december 8, K—L december 13, M—P december 14, R december 15, S december 20, S—T december 21, U—Z december 22. A *külsőség részeiben*: A—F december 27, G—K december 28, L—R december 29, S—Z december 30. Bővebb felvilágosítást a mértékhitelítő hivatal által közrebocsátott hirdetmény nyújt. A Kereskedő Társulat.

A keskeny úton, mely a hegyoldalon át a szomszéd faluba vezetett, hatalmas kökereszthez ért. Megállt. Itt ismerte meg Maját, most harmadéve. A ragyogó szemű, kóbor cigányleányt, akinek a kedvéért hajlékot adott az egész karavánnak a szomszéd faluban. De nem tudott róla senki, a boldogságukról, csak a rengeteg. Arról a végtelen boldogságról, amely őt egész emberré tette. Hanem hát összeroppant minden. A Havady-vagyon elszórt a nagyuri életmódban, amit az apja folytatott s ha holnap el nem veszi azt a vértelen, csunya leányt, akinek huszortra több az aranya, mint amennyit vézna teste nyom, újra kerül az ősi kuria s földönfutóvá lesz az édesanyja.

Megborzongott s szinte öntudatlanul tovább indult, hogy bucsut vegyen Majától, a boldogságtól. Sohasem félt. Ezen a holdas éjszakan megismerte a félelmet. Maga sem tudta, mi történt vele. Minden zörejre ijedten megállt. Az erdő rejtelmes bugása, melyet oly nagyon szeretett, most megrémítette a fák árnyai, mintha csupa halálos ellenség szilhuettjei lettek volna. Egy kis tisztásra ért. Szinte riadtan visszahőkölt. Ott állt előtte Maja, az ezüstös fényözönben, csábosan, szebben, mint valaha. Azt hitte, álmodik, de már a nyakán csüngött a leány s szenvedélyes, suttogó, szemrehányó hangon beszélni kezdett. — Miért tetted ezt velem?

— Imádlak.

Maja csókolta, ahol érte s szinte fuldokolva suttogta:

— Nem adlak oda senkinek. Érted, senkinek.

— Hisz ezután is a tiéd maradok. Csak téged szeretlek.

— Mi közöd ahhoz a leányhoz. Ő tanított-e meg a boldogságra. Ő adta-e neked a szépséget, az ifjúságot? Mit adhat neked a pénzén kívül?

Havady gyöngéden lefejtette a leány karjait a nyakáról.

— Meg kell lennie, Maja érsd meg. Az anyám kedvéért, aki különben kolnussá lesz.

A leány szemei szikrákat szórtak.

— Mi közöm neked az anyához? Az enyém vagy s az enyém is maradsz. Elég nagy árt adtam érted.

— Meg kell lennie. Maja, az anyám kedvéért.

Maja kiegyenesedett s fenyegető hangon szólt.

— Nem megmodtam-e akkor, ha a tiéd leszek soha másé nem lehetsz?

— Az anyámról van szó Maja. az ő kedvéért teszem.

— Ez az utolsó szavad?

— Az utolsó, Maja, nem tehetek másként.

A leány hevesen toppantott.

— Nos, ha az enyém nem maradhat, másé sem leszel.

Egyszerre megelevenedett a tisztás. Havady, az athléta riadtan kapott a puskájához, de elkésett vele. Egyszerre tiz kar ragadta meg s elnyomták, még csak nem is kiálthattott.

A harmatos lombkoronák sejtelmesen suttogták.

— A másé sem leszel...

S másnap s azontul is, hiába várták Havady Barnabást lagzira...

Halász Zsigmond.

Milyen az a bosnyák parlament?

A boszniai parlamentbe még nem választottak képviselőket, de akik kíváncsiak a bosnyákok politikai gondolkodására és érzésére, azok már izelítöbe kaptak valamit. Néhány nap előtt választották meg ugyanis az új muzulmán önkormányzat képviselőtestületét. Az eredmény csak azok számára meglepő, akik a viszonyokkal nem ismerősök. Az egész vonalon az ugynevezett nemzeti organizáció hívei győztek. Ezek tudvalevőleg a legkonzervatívabbak és a fölvilágosodottabb muzulmánok, közöttük a sarajevóiak nagytehetségű polgármestere, Effendi Kulovics is, alig kaptak egy-két szavazatot.

Néhány nap múlva lesznek a boszniai és hercegovinai kereskedelmi és iparkamarai választások. A választási jelszavak között legjelentősebb szerepe van ennek: „Bárkit, csak idegent ne!” Idegen alatt pedig értsd: magyart és osztrákot. Lesz tehát egy kereskedelmi kamara, amelyben szakkérdésről alig eshetik szó, mert hiszen javarészen analfabéták kerülnek a kamarába. Ellenben politika, ugynevezett nemzeti politika, az lesz bőven.

A genfi Kálvin-ünnep befejező napjai.

(A magyarok ünneplése. — A svájciak Erzsébet királynő emlékének. — Debreczeniek szereplése.)

Genfből jelentik: Vasárnap lezáródtak a Kálvin-ünnepségek. Szerdán a külföldi vendégek tiszteletére egész napon át a genfi egyház sétahajózást rendezett, melyen 200 külföldi és ezenkívül több, mint 80 magyar vendég jelent meg. Két hajón foglalt helyet a társaság, mintegy 800-an, köztük a genfi egyház és a város előkelőségei. A kirándulók Bouteretben dejeuneriztek. Itt a külföldiek és a genfiak kívánságára a magyarok elénekelték a Szózatot és a Kossuth-nótát és a Tavasz elmúlt-cimű Kossuth-dalt. A dalok nagy lelkesedést keltek. Bouteretből Teritetbe hajózárt át a társaság. A magyarok itt Erzsébet királyné szobrához vonultak és levett kalappal elénekelték a Himnuszt és a Szózatot. Az előtűk szokatlan dolog annyira meglepte a teriteti és montreuxi előkelő fűrdőző közönséget, hogy pár perc alatt ellepték a szobor környékét és a magyar kirándulók példájára a királyné fehér carrarai márványszobrát teledobálták virággal. Ekkor előállott Douchet genfi lelkész s remek beszédben méltatta Erzsébet királyné emlékét, kit a genfi tő egész környéke mint jóságos angyalt ismert s soha el nem felejt. Ezt hirdeti a márványszobor. A magyarokat a beszéd mélyen meghatotta. A fűrdőző közönség és a genfiak zajosan megtapsolták és megéljenztek a magyar kirándulókat a jelenet hatása alatt.

A székesegyházban Rosier államtanácsos, közoktatásügyi miniszter tartott megnyitó beszédet és üdvözölte a világ minden tájáról összegyűlt vendégeket, majd Chodat rektor mondott ünnepi beszédet.

Nagy érdeklődés mellett szólalt fel Deucher M. köztársasági elnök. A zsufozásig megtelt székesegyházban egyszerre felállott az egész közönség és mély csendben hallgatta az elnököt, aki üdvözölte a genfi egyetem rektorát, tanácsát, professzorát, tanulóit, a külföldi főiskolák küldötteit. — Beszédét Kálvin eme szavaival végezte: Post tenebras lux! Hosszas éljenzés fogadta az elnök beszédét.

Ezután a svájci és külföldi iskolák küldöttei mondták el üdvözlőüket. Debreczenből dr. Erdős József, Sárospatakról dr. Finkey Ferenc, Máramarosszigetről Gergely György dr., Eperjesről dr. Obetka, Pápáról Antal Géza, Budapestről Bilkey István, Kolozsvárról dr. Keeskeméti István beszéltek. A magyarokat igen szívélyesen fogadták és lelkes tüntetések között megtapsolták. Délben dr. Máday Andor lelkes buzgólkodása folytán létesült Klapka-emléktáblát a magyarok megkoszorúzták és Rue de Paluis 28. sz. alatt. Itt dr. Máday és Kállay Miklós elnök tartottak lelkes beszédeket.

Pénteken délután a volt diákok ünnepeltek és promóció volt. Magyarország részéről Erőss Lajos, Baksay Sándor, Kun Bertalan, Kenessey Béla és Antal Gábor püspökök, továbbá Balogh Ferenc debreceni theol. akadémiai tanár theológiai doktorokká promoveáltattak.

Vasárnap az ünnepségek véget értek.

Az idő és az aratás.

Mit mond a meteor.

Debreczen, jul. 14.

A ma abnormális időjárásban kétszeseesen érdekesek azok a jelenségek, melyeket az országos nevű Meteor (Vozáry Pál) szokott küldeni országszerte megjósolva a várható időt. Mai kelettel Meteor-tól újabb értesítést vettünk, melyben a következőket mondja:

A június 23-iki esomópont hatása, a mely Jupiter befolyásából ered, hűvös, esapadékos jelleggel a szokottnál sokkal tovább tartott. Mi az oka e tartósabb befolyásnak, az ma még ki nem mutatható, de a további kutatások remélhetőleg fel fogják fedni az ily kivételeket is.

E hosszabban tartó befolyás, bár némi kárt okozott, májusban gyenge fagyot, most pedig a kelletnél valamivel több esőt hozott. De tekintetbe véve, hogy e lehülés nélkül májusban nem kaptunk volna elegendő esapadékot s azt, hogy a lehullott eső szintén több hasznot hozott a kapás növényekre mint ártott a most már aratásra készülőknek, a esomópont hosszabban tartó befolyásából a mezőgazdaság átlagban csak előnyöket nyert és pedig oly nagy előnyöket, amelyek majd az őszön fognak érvényesülni, bizonyítva azon jelzésemet is, hogy az ősziek termése fogja pótolni a nyári aratás hiányait amely aratás hozama is megfelel azon jelzéseknek, mellyel az idej aratás értékét közepesnek mondtam már áprilisban. — De ennek némi képzését is jeleztem, ami szintén aként állott be. S mindez a bolygók állásain nyugvó időjelzéseim alapján tehetem, amelyeknek nagy értéke a mezőgazdaságra nézve a bekövetkezett tényekkel jelenleg is eléggé igazolva van.

A 3-iki esomóponttal bekövetkezett melegebb és szárazabb időjárás a 7-iki, de még inkább a 9—10-iki esomópontok által lett részben megzavarva, amennyiben felhőzetesebb szeles idő és esapadék jelentkezett ezek hatáskörében, de már csak átmeneti jelleggel, míg a 15-iki esomópont emelőleg hat a meleg érvényesülésére, valamint a 17. és 19-iki is, amidőn napkitörések esetére jégverések is valószínűek.

Hősökkenést a 21-iki esomópont van hivatva bevezetni, amelyet újra Jupiter képez. Ennek jellege lehet zivataros, viharos, szeles, vagy esapadékos. Azt követőleg újra nyári meleg idő várható.

Julius havának hátralévő esomópontjai 15, 17, 19, 21, 23. és 25-ikére esnek, melyek közül a 15. és 21-ikiek a legerősebb hatásuk. A 15-iki meleg, míg a 21-iki zivataros, viharos, esetleg jégesős jelleggel.

Debrecen választóiról.

A névjegyzékbe felvett vasutasok.

Debreczen, július 14.

Debreczen város központi választmánya ma délután ülést tartott, amelyen a 1910. évi választói választói névjegyzék ellen beadott felszólalásokkal foglalkoztak folytatódólagosan.

Jelen voltak Vecsey Imre előklete alatt Juhász Ignác, dr. Vargha Lajos, dr. Kőrössi Kálmán, beregi Nagy Sándor, Váczy János. Pálffy Gábor választmányi tagok és dr. Tóth Emil jegyző.

A választmány tárgyalta ama vasutasok kérelmét, akik a választói névjegyzékből kimaradtak s ez ellen felszólalással éltek. Megérkezett ezen vasutasokra nézve az üzletvezetőségől bekért kimutatást, mely szerint az illetőket megilleti a szavazati jog, mert a törvényszabta kvalifikációkkal bírnak, csupán egy szolgát törölt az üzletvezetőség. Az üz-

letvezetőség egyszersmind haladékat kért az egyenkénti kimutatás elkészítésére és beüldésére.

Az elnök azon a véleményen van, hogy a haladékat ne adják meg és csak azokat vegyék fel a névjegyzékbe, akik az üzletvezetőség régebbi kimutatásába felvették. Beregi Nagy Sándor szerint nem kell megszorítani a felvételt, azokat fel kell venni, akiknek a jogosultságuk meg van. Pálffy Gábor, Juhász Ignác és dr. Varga Lajos szerint a májusban kinevezett névsorokat nem lehet felvenni a névjegyzékbe. Egyébként a felvételt nem szabad megszorítani, dr. Varga Lajos szerint nem különösen azért, hogy valaki rendes lakásáról más helyre költözött. E miatt sok választót töröltek a névjegyzékből, mert új lakását nem jelentette be s esodálatosképen a törlést közlő levelet új lakására kézbesítették. Az ily helyzetek megszüntetéséről gondoskodni kell.

Ezek után elhatározta a választmány, hogy csak azokat veszi fel a névjegyzékbe, akik a folyó évi március havi kimutatásban szerepelnek. E szerint a következők vétettek fel:

Az I. kerületben: Csekme Gyula, Csink Lajos, Trankovszky Dezső, Mády Imre.

A II. kerületben: Nagy József.

A III. kerületben: Friedrich Rudolf, Frigany János, Lux Dezső, Rothariden Gábor, Svecs Gyula, Standta János, Scholzer Albin, Tóth András és Vay György.

A választmány egyenként vizsgálta meg a felvetteket, vajjon a kvalifikációknak megfelelnek-e.

Az ülést ezután az elnök bezárta s a következő ülésen folytatják a felszólalások tárgyalását.

UJDONSÁGOK.

A szerkesztőségéből.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hivatalos órái.

A mai nap folyamán már teljesen berendezkedett lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala új helyiségében, a Degenfeld-tér 2-dik szám alatti házban az első emeleti lakásban.

A kiadóhivatallal napközben is állandóan érintkezhetik a közönség.

A szerkesztő és szerkesztőség tagjai pedig mindennap délután 5 óratól éjszaka 2 óráig itten található és rendelkezésére állanak a lapnál közügyekben érdeklődőknek és a dolgozó társaknak.

Egyidejűleg bejelentjük azt is az olvasóknak, hogy már a közlebbi időben új regény közlését kezdjük meg.

A regény címe: „Zúg a nádas“. Eredeti történet a régebbi hajdu életből. Szerzője Mórincz Pál.

Honvédezdünk hadgyakorlata.

Debreczen, július 14.

A város utcái lassanként teljesen megsűrűlnek. A nyár szürkíti meg a máskor oly szines, eleven képet. A diákok vakációjával a fiatalság oszlik szertesét. Majd a nyaralók, fűrdőzők távoznak. Ismét a katonák vonulnak el különféle hadgyakorlatokra.

Holnapután a debreczeni harmadik honvédgyalozezred masirozik el kiváló ezredparancsnokának, Mihalecsics György ezredesnek a vezetésével több hétig tartó gyakorlatokra. A zilahi zászlóalj bevonásával történik meg

ez az ezred-összpontosítás, még pedig Bihar és Szilágy megyék területein.

Az első állandóbb stációja Margitta város és környéke lesz az összpontosított honvédezednek.

A távozó tisztikarral együtt sok megszokott, kedves alakja tűnik le néhány héttig a debreczeni utcáknak.

— **Vértessy Gyula Debreczenben.** Dr. Vértessy Gyula író, a Petőfi-társaság országos nevű kiváló tagja, temesvármegyei tanfelügyelő az este Debreczenbe érkezett. Pár napig itt is marad a debreczeniek kedves írója.

— **Megdicsért csendőrök.** Nyilvánosan megdicsértettek a m. kir. debreczeni II. sz. csendőrkerületi parancsnokságtól a szerbiai mozgalmak alkalmával teljesített határvédelmi jó szolgálataikért és a katonai járőrök hathatós támogatásáért a debreczeni kerület állományából is többen a derék csendőreink közül. Névszerint a következők ezek a megdicsért csendőrök: Lupán János, Rökert Sándor ez. őrsvezető II-od altisztek, Tóth István, Botos József, Major Pál, Pelles János csendőr c. őrsvezetők, Mois György, B. Nagy Pál, Pintye György, Szücs János, Jakab József, K. Szabó Sándor, Moldován Simon csendőrök.

— **Szállító közönség figyelmébe.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara közli: Az ősszel várható tömeges áru- és terményszállítások, továbbá a folyamatban levő nagy beruházási munkálatokhoz szükséges anyagoknak állandóan nagy tömegben való szállítása a vasut teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogják igénybe venni, hogy a kocsik állagnak lényeges gyarapodása dacára is számolni kell a bekövetkező kocsik hiánnyal. A kocsik hiányából eredő szállítási nehézségek megelőzése, illetve lehető csökkentése érdekében minden alkalmasnak látszó intézkedés megtétele mégis kívánatos, hogy a nagyobb kereskedelmi és ipari vállalatok a részükre elszállítandó szállítási időhöz nem kötött tömegáruk (épület- és tűzifa, szén, só, érc, kő stb.) zömét még a nyár folyamán, minden esetre azonban az erősebb őszi forgalom bekövetkezése előtt, folyó évi szeptember hó közepéig lehetőleg elszállítsák.

— **A hesseni légy ellen.** A hesseni légy az ország több városában fellépett és óriási kárt okoztak a vetésekben. Most a földmivelésügyi miniszter a kártékony legyek pusztítását ország szerte elrendelte. A pusztítást akképp eszközlik, hogy már learatott földeket újra bevetik olesófajta aljbuzával s ezen vetésekre rakja le a petéit a légy s ezen vetéseket lekasálják s a peték is megsemmisülnek. Az alispán a miniszter rendeletét megküldte a szükséges utasításokkal a községek eljárásáigainak.

— **Lezárt öngyilkosjelölt.** Ignát Péter 21 éves talyigás napszamos mindenáron megakart halni. Ma délelőtt alaposan felöntött a garatra és teljesen ittas állapotban talyigáját elhagyva, a Széchenyi-utca végén elhuzódó sinpárra feküdt, mikor a vonat arra robogott. — A rendőrök idejekorán elvonszolták a sinekről és bekisérték a bűnügyi osztályra. Utközben azonban kiszakította magát a rendőrök kezei közül és egy arra haladó tár-szekér elé vetette magát. De ekkor is megakadályozták szándékában és megkötözve bevitték a rendőrségre, hol lezárták, elsősorban azért, hogy kiáludja mámorát és hogy elmenjen a kedve az öngyilkosságtól.

— **Véresre verte a sógora.** Tanka István hajduszoboszlói utkaparó a napokban a megyei uttesten dolgoztatott. Ugy délelőtt 10 óra tájban kiment hozzá az anyósa özvegy Szabó Jánosné született Zakar Lidia s felkérte, hogy menjen be a lakására s akadályozza meg, hogy a fia több olyan tárgyat

elvigyen a háztól, amelyek az ő tulajdonát képezik. Tanka István teljesítette az öreg asszony kívánságát s beballagott vele a városba. Nemsokára azután, hogy özv. Szabó Jánosné lakásához megérkeztek, odajött Szabó Gábor is, aki Tanka Istvánnak sógora volt s elkezdett veszekedni. Tanka Istvánnak ott volt már akkor a felesége is és csitítani kezdte a mérgező embert. Szó szót hozott ki, Szabó Gábor még nagyobb haragra gerjedt s megakart verni Tanka Istvánnát. De Tanka István nem hagyta a nejét s védelmére kelt. Ez még jobban feldühösítette Szabó Gábort úgy hogy a keze ügyébe akadt kapával alaposan elpáholta Tanka Istvánt. A szegény embernek olyat ütött a balkarjára, hogy az menten ketté tört, a bal arcán is egy erős mély sebet vágott s ezenkívül testének több helyén súlyos sérüléseket szenvedett. Tanka István valószínűleg egész életére munkaképtelen lesz. A hajduszoboszlói rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Összeeggett ember.** Tóth Miklós hajduhadházi lakos még június hó 20-ikán súlyos égési sebet kapott. Azóta a szerencsétlen ember folyton kinlódott. Tegnap aztán a halál megváltotta szenvedéseitől. Az ügyészséghez ma érkezett meg az esetről a jelentés s a királyi ügyész a temetési engedélyt megadta.

— **Arany Bika Mulató** jelenlegi kintűnő műsora már csak ma este látható. Ma este lépnek fel utoljára a páratlan amerikai excentrikusok, The Thaidas, Göndör Aurél, ki közönségünknek valóságos kedvence lett, Sisters Darlington, La belle Merode, Ethel Mc. Gov. stb. Holnap, pénteken mutatkozik be az új társulat, mely — úgy, mint az eddigiek — kizárólag elsőrangú tagokból fog állani.

— **Az utszélről.** Bécsben, aranyoktól gazdag palotában agyanlőtte magát egy világhírű tekintélyes névnek tulajdonosa, kiszámíthatatlan millióknak az örököse.

A legfiatalabb Rotschild Albert báró lőtte agyon magát. Fényből, vagyontól, családjának becézgetésétől környezve dobta el a báró kora ifju életét.

Regénybe illik a hír: — meghalt, mert reménytelenül, családjának ellenére szeretett meg egy gyönyörű ifju nőt. Egy színésznőt.

Az emberek elgondolkozhatnak eme halott hír felett.

Ime, milliárdoknál erősebb a szerelem. Szeretete, szerelme a bájos arcu, dobogó szívű fiatal nőnek, aki Rotschildékhoz képest senki, semmi sem volt, csak egy hajlatag kis fiatal nő. színésznő volt.

— **Összeesett az utcán.** Csak tegnap hagyta el a kórházat Boros Ferencné, ahol epileptikus rohama miatt kezelték s ma a betegség újra erőt vett rajta. A déli órákban a Hatvan-utcán összeesett. A mentők beszállították a köz-kórházba.

— **A nap halottai.** Állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Kiss Lajosné ref. 33 éves. Székely Istvánné ref. 19 éves. Sári Mihályné ref. 59 éves, Özv. Máthé Jánosné ref. 89 éves, Balogh János r. kath. 1 hónapos, Fortin Károlyné ref. 34 éves, Tokaji Margit ref. 23 napos.

— **P. Nagy Zoltán** igazgatósága alatt álló zenekonzervatórium és orsz. zeneakadémiára előkészítő tanfolyam Hatvan-utca 7-ik szám alól Piac-utca 26. szám emeleti lakosztályába helyeztetett át.

— **Szülők és tanulóifjuság szives figyelmébe.** A közelgő nagy szüniidőre ajánlja 10,000 kötetből álló magyar és német kölesönkönyvtárát Csáthy Ferenc könyvkereskedő, II., Egyház-tér 2. sz. Kölesönkönyvtár-jegyzék ingyen. Telefon 296. sz.

— **Befőzéshez** duplavastag pergament (hólyag) papír kapható Thaisz Arthur papirkereskedésében.

— **Sikkasztó pikkoló.** A hajduszoboszlói csendőrség most egy kis pincérfiu kézrekerítésén fáradozik. A feketeruhás pikkolónak bűn terheli a lelkét. Kiss Jenő a neve. Szülei Debreczenben laknak. A 14 éves fiu Spitz József hajduszoboszlói kávésnál volt alkalmazásban. Itt követte el a büntető törvénykönyv paragrafusaiába ütköző tettet. Egy éjszaka ugyanis vésővel felfeszítette a kávéházban levő pénzszekrény zárát s onnan egy darab 100 koronás, 6 darab 20 koronás bankjegyet és nyolevan darab 1 koronás ércpénzt ellopott és aztán kereket oldott. A főnöke mindjárt másnap észre vette, hogy megkárosították. Rögön a kis pikolóra esett a gyanuja, akit föl is jelentett az ottani rendőrkapitányságnál. Hajduszoboszlón azonban már csak hül helye volt Kiss Jenőnek, akit most mindenfelé köröztetnek.

— **Mentze Henrik** áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Virágcsokrok és koszorúk** izléses kivitelben Paczelt Jánosnál készülnek. Piac-utca 28. sz. a.

— **Dr. Elek Dezső** ügyvédi irodáját Széchenyi-u. 23. sz. alatt megnyitotta.

Nyilatkozat.

Mint a „Debreczen“ kiadóhivatalának jelenlegi főnöke, felkérem azon t. kereskedő s iparos urakat és egyáltalán a nagyérdemű közönséget, hogy hirdetés és egyéb célokra a kiadásunkban megjelenő lapot továbbra is igénybe venni sziveskedjenek és egyben felkérem, hogy sziveskedjenek velem közölni azokat az esetleges panaszokat, melyek a kiadóhivatal eddigi vezetéséből felmerültek, hogy azokra nézve a megfelelő intézkedéseket megtehessem.

Debreczen, 1909 július 15.

Kiváló tisztelettel
Csáthy Kálmán.

Cigányok és rendőrök harca.

Megostromolt bűnügyosztály.

Kiakarták szabadítani társukat.

Debreczen, július 14.

A rendőrség bűnügyosztályának Szent-Anna-utcai épülete valóságos ostromnak volt kitéve. Egy cigánykaraván rohanta meg az épületben lévő közigazgatási fogházat, ahonnan egyik társukat akarták kiszabadítani. Az ostrom tartott egy jó félórát, de természetesen végül is a rendőri karhatalom győzött. Az érdekes eset részletei a következők:

Kedd reggel a debreczeni csendőrség elfogta Lakatos Pintye Istvánt, ki notórius lőtolvaj és lőlopásokért már négy és fél évi fegyházat ült. Pintye Istvánt megint lőtolvajlás gyanúja alatt fogták el és miután a csendőrségnek Debreczenben fogdája nincs, mint minden esetben, úgy most is Pintye Istvánt a rendőrség fogházába vitték kihallgatás végett. Mikor a lőtolvaj cigány vallo-mását jegyzőkönyvbe foglalták, a csendőrök elmentek a nyomozás folytatása végett és Pintye Istvánt a rendőrség őrizetére bízták.

Délután egy két-három óra tájban egy körülbelül 16—20 főből álló cigánykaraván állott meg a bűnügyi osztály előtt szekereivel. Hat férfi, mielőtt a kapuér még feltartóztathatta volna őket, benyomult az épületbe és ott azt kérték, hogy vezessék őket Lakatos Pintyéhez, meg akarják látogatni. Nagy Pál fogházfelügyelő őrmester megtagadta kérésüket, mert a vizsgálati fogollyal idegen embernek beszélni nem szabad. A cigányok erre éktelen lármát csaptak, bero-

hantak a fogház udvarára és a náluk lévő ülő-vasakkal kezdték fessegetni a cellák ajtaját.

Nagy Pál erre négy rendőrt magához véve, kiakarta zavarni az udvarról a vakmerő cigányokat. De ezek egykönnyen nem ijedtek meg. Botokkal és yasdarábokkal a rendőrökre támadtak és csak akkor hátráltak, mikor a fogházörmester és a rendőrök kardot rántottak. Egy pár lapos kardesapást kaptak és erre már megriadva menekültek. Az utcán ugyan a künt maradtak bátoritására újra próbáltak támadni, de ezzel sem értek semmit. A rendőrök a főcinkosokat, Lakatos Józsefet, a karaván vajdáját, Kolompár Danit, Hareias Rostás Mányát, Lakatos Marit megkötözték és fogságra vetették. Különösen a vajda tiltakozott, hogy megkötözzék, de mit sem használt sem kérés, sem fenyegetőzés. Mikor Lakatos Máriát fegyverezték le és megakarták kötni, óriási dühbe gurult, toporzékolni kezdett és tehetetlen dühében kis, alig négy-öt hetes gyermekét felemelte, hogy a földhöz csapja. A kegyetlen anya szándékát azonban idejekorán észrevették és elvették tőle a gyermekét.

A hareias cigányok ügyét ma tárgyalta Komlóssy Pál kihágási bíró és fejenként 25-25 napi elzárásra ítélte őket. Az ostrom ó a pedig Lakatos Pintye Istvánt szigorított fogságban tartják, nehogy társainak megint kedve keletkezzen öt megszöknetni.

Érdekes, hogy mikor a hareias cigányoktól kérdezték, hogy miért akarták kiszabadítani Lakatost, a vajda így válaszolt:

— Nagyon szerettük a Pintyót. A kastollások (a esendőrök) igazságtalanul vették el.

Terhészeten ez nem felel meg a valóságnak. Csak hogy a cigányoknak a tulajdon jogról táplált felfogása szerint a lopás nem bűn.

Mi az ujság.

Érdekesebb esetek mindenfelől.

Haza Amerikából.

Régi, szenzációs, egykori ügyek emléke elevenedik fel egy érdekes nagyváradi polgár hazatérése alkalmából. A László-malom részleteiben tragikus összeroppanásának egyik áldozata tér most vissza Nagyváradra. Még emlékeztet az a nagystilű bukás, mely akkor annyi áldozatot rántott magával a pusztulásba. Ez áldozatok egyike volt Edelmán Márkus zöldfa-utcai lisztkereskedő is. A László-malom igazgatóságának tagja volt Edelmán s épen ő vele is elköveték, hogy tudta nélkül nagyobb szerű, több waggonra menő megrendeléseit összejátszva, nem könyvelték el a malomban, holott ő fizetett. A szigorú paragrafusok folytán a törvény szigora vele is szembe találkozott. Edelmán Márkus nem tudott megnyugodni abban, hogy a vádlottak padjára kerüljön s ezért Amerikába menekült. Tizenkét évig lakott ott, New-Yorkban, ahol kis üzletet nyitott. Az idegenben töltött számkivetés azonban megtörte Edelmán Márkust, aki most már megöregedve tér vissza. A László-malom minden büne elévült már s így Edelmán Márkus nyugodtan visszatérhet. Alig várta az időt, hogy New-Yorkból indulhasson. A felesége nemrégiben haza is jött már Nagyváradra s most — mint értesülünk — utban van már Edelmán is, akit olthatatlan vágy hoz vissza Nagyváradra.

Kémkedés miatt letartóztatott vámtiszt.

Bresciából jelentik: A Stabiatál nevű erőd építésének közelében Lodron gróf és egy olasz vámtiszt, Cirusciri éppen akkor kerültek a ka-

tonák kezébe, amikor az erődnek stratégiai pontjait fényképezték. — Azonnal Saloba kísérték a két embert, ahol letartóztatták őket. Utóbb letartóztatták még Cirinek két hugát is. A fotográfiaia lemezeket elkobozták és később előhívták. A lemezekre a katonai szempontból legfontosabb épületrészek voltak lerajzolódva. Lodron gróftól szabadlábra helyezték magasabb utasításra. A vámtiszt ellen folyik a vizsgálat.

Sikkasztó állomásfőnök.

Tegnap délben megjelent a budapesti főkapitányságon Kovács László dr. ügyvéd, a magyar államvasutak ügyésze és az igazgatóság nevében feljelentést tett Koboz (Rosenberg) Lipót jankovics születésű 47 éves máv. ellenőr ellen sikkasztás miatt. Roboz Rosenberg Lipót Szőregen volt állomásfőnök. E hónap 9-én azzal távozott el állomáshelyéről, hogy sürgős családi ügyeit intézi el és két nap múlva visszatér. Roboz azonban azóta nem jelentkezett. Átvizsgálták a hivatalát s a rovincsolás során megállapították, hogy Roboz tizenkétezer koronát elsikkasztott. Nyomban jelentették az esetet a szegedi rendőrségnek, amely megindította a nyomozást. A szegedi rendőrség megállapította, hogy Roboz még 9-én táviratot küldött Budapesten tartózkodó feleségének, akit értesít, hogy Budapestre érkezik és várja őt a pályaudvaron. A budapesti főkapitányság nyomban megindította a vizsgálatot, de sem Robozt, sem a feleségét nem találta meg. Valószínű, hogy a sikkasztó állomásfőnök a táviratot csak a nyomozó hatóságok félrevezetésére adta fel. A rendőrség nyomozza a sikkasztót.

Rotschild báró öngyilkossága.

N.-váradról sürgönyzik: Az écskai dominiumban, Wertheimstein-kastélyban nagy riadalmat okozott Rotschild Oszkár öngyilkossága. A Wertheimstein-kastélyra gyászlobogót tűztek ki. A báró és neje valószínűleg holnap Bécsbe utaznak, — hogy részt vegyenek Rotschild temetésén.

Bácsból sürgönyzik: Rotschild Albert bárót, Oszkár báró édesatyját a világ minden részéből elhalmozták részvételtáviratokkal. A báró tetemét tegnap este ravatalra helyezték, de látogatót nem engednek a ravatalhoz. Az öngyilkos báró boncolásától a hatóság elállott, miután a halál oka teljesen ki van derítve. Arról is esett szó, hogy Oszkár báró tetemét Gothába szállítják és elégetik, de ettől a tervtől elállottak.

A trónörökös visszaérkezése Romániából.

A zászlósértési ügy.

— Távirati tudósítás. —

— július 14.

Ferenc Ferdinánd trónörökös ma Szinajából visszaérkezett. — A trónörökös pár udvari vonaton délben egy óra 20 perckor érkezett Budapestre. A pályaudvarról kétfogatu berkocsin sétakocsizást tettek s a Rákóczi-uton több üzletben bevásárlásokat csináltak. Budapesten a hírlapírókon kívül senki sem tudta, hogy a trónörökös pár megérkezett s ennek híre csak később terjedt el. Ferenc Ferdinánd és neje a délután 2 óra 20 perckor induló vonattal utaztak Bécsbe. — Az állomáson a trónörökös elismerését nyilvánította az ott megjelent Marx János állam-

vasuti elnökigazgatónak a gyors és kényelmes utazásért.

A meggyalázott zászlók.

Budapesti tudósítónk közli, hogy illetékes helyről vett értesülés szerint a magyar kormány nevében Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, mielőtt a színajai magyar zászlósértési hírekről a lapokból értesült, hadaléktalanul a közös külügyminiszterhez fordult felvilágosításért és megkérte, hogy az az esetlegesen szükséges megtorló lépések iránt intézkedjék.

Félhivatalosan jelentik késő éjjel, hogy a magyar kormány már kézhez is kapta a színajai zászlósértés ügyében Arental külügyminiszter válaszát. Arental azt közölte a magyar kormánnyal, hogy a budapesti osztrák-magyar követ, kit jelentéstételre felhívott, azt jelentette, hogy a nemzeti zászló megsértéséről tulzott híreket terjesztettek. Mindössze az történt, hogy a bukaresti diákok megkísérelték a magyar és az osztrák nemzeti zászlók leszaggatását, de ebbeli törekvésük még a kísérletig sem jutott el.

A trónörökös látogatása — hangsúlyozza jelenlétében a bukaresti követ — minden incidens nélkül folyt le.

*

Ezt mondja Aherenthal. Hogy hol az igazság? a lapjelentésekben, vagy az egész affért eltussolni igyekvő külügyminiszteri válaszban, az más kérdés.

Itt említjük még meg, hogy zászlósértés ügyében több függetlenségi képviselő össze akarta hivatni a képviselőházat és e célból már ívet is köröztek.

TÁVIRATOK.

Bülow távozása.

Berlin, július 14. A császár felmentette Bülow kancellárt. Utódja Bottman Olivér. Bülowtól kegyes szavakban bucsuzott el II. Vilmos.

Nem kell az általános védkötelezettség.

London, jul 14. Roberst lordnak az általános védkötelezettség behozatalára vonatkozó indítványát 123 szavazattal 103 ellenében elvetették.

Letartóztatott szerkesztő.

Kopenhága, július 14. Heimant, a Mittagent szerkesztőjét az orosz cárról írott cikke miatt ma letartóztatták.

Megmérgezett lakodalmások.

Arad, jul. 14. Fazekas-Varsánd községben Rozsnyán Péter családjával lakodalmon vett részt. Pálinkát ittak. Rozsnyán összeesett, családtagjai, valamint a lakodalmások megbetegedtek. Azt hiszik, hogy a pálinka mérgezve volt. A vizsgálat mdgindult.

Mihalovics százados kiszabadult.

Budapest, július 14. A katonai fogházból ma szabadult ki Mihalovics százados, kit tudvalevően a József főherceggel szemben elkevetett függetlenséért velették börtönbe, de utólagos kegyelmet kapott. Mihalovics egy hírlapírónak kijelentette, hogy egyelőre Zalaegerszere megy, de hogy mibe fog kezdeni azt még nem tudja.

Győztek a forradalmárok.

Budapest, július 14. Perzsiából érkezett hírek szerint Teherán a forradalmárok kezében van. A kapukat a forradalmárok őrségei őrzik. Ma ismét heves harcok folytak. A sah bombáztatni akarja Teheránt. A forradalmárok győzelme minden vonalon biztos.

Közgazdaság.**Budapesti gabonatözsde.**

(Déli zárlat.)

Budapest, július 14.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. — Szilárd iránzat mellett 4000 métermázsra került forgalomba tartott áron. — Egyéb gabonaneműek szilárdul tartottak. Idő: változó.

Buza októberre	13:82—83
Buza áprilásra	14:08—09
Rozs októberre	10:14—15
Zab októberre	7:65—66
Tengeri júliusra	7:93—94
Tengeri augusztusra	8:03—04
Tengeri májusra	7:91—92
Repece augusztusra	14:30—40

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szünidei tanács. 1909. július hó 12-től július hó 19-ig az alábbi napon lesz bűnügyi főtárgyalás, ugymint: Július 15-én csütörtökön s következő napokon az első számú nagyteremben a lezárva lévő Lupó Demeter s 7 társa ellen pénzhamisítás és a hamis pénz forgalombahozatalának büntetéseért.

A „DEBRECZEN“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Degenfeld-tér 2. sz.**Meghívó.****A Debreceni Vas és Rézbutorgyár Részvénytársaság****III. évi rendes közgyűlését**

1909 augusztus hó 5-én d. u. 4 órakor a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank r.-t. tanácstermében tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak azzal a figyelemzetéssel, hogy az alapszabályok 11. §-a szerint részvényeiket a Debreczeni Iparbank és Kereskedelmi Bank r.-t. pénztáránál 8 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniök.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság jelentése és számadása az 1908 üzlet évről.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. Mérleg megállapítása.
4. Felmentvény megadása.

Az igazgatóság.**A cséplés kezdetén**

ajánlok: gépolajzókát, tömitéseket,

I. rendű gépsziját.

buzaminőség mérő és egyéb mérleget, általában minden gépészeti cikket

Sesztina Lajosvaskereskedése DEBRECEN
23 Piac-utca 23. szám alatt.**Donogán és Somossy**

Debreczen,

= Kistemplom-bazár. =

Mosó kelme ujdonságok!!**Zefir, Batist, Ottomán-
vászon, Kreton, Voile
de laine****óriási raktára!!**Telefonok, villamos csengők,
villámhárítók berendezését, —
javítását szakszerűen és ju-
tányosan készít**Földvári L.**

Kossuth-utca 1. sz.

Telefon 168. szám. 21

A debreceni izr. hitközség előljáróságától.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A debreceni izr. hitközség előljárósága a hitközség tulajdonát képező Kápolnási-u. 1. sz. a. levő telken emelendő

templom

építési munkálatainak biztosítása céljából ezennel zárt, írásbeli versenyárgyalást hirdet. Ajánlatok egység árakban az összes munkálatokra együttesen, vagy munkanemenként külön-külön adhatók be.

Csak azon ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a hitközségi irodában megszerezhető munkanem-kivonatokon, avagy azok pontos másolatain, az egység árak és főösszegek beírásával és a végösszegek számokkal és betűkkel való feltüntetésével adattak be és amelyekben az ajánlattevők kinyilatkoztatják, hogy az építési terveket, költségvetési előírást és vállalati részletes föltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerik.

Minden ajánlattevő tartozik ajánlata benyújtása előtt az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénzt a hitközségi irodában készpénzben, vagy óvadékképes papirokban letenni.

Az ajánlatok zárt és „Ajánlat az izr. templom munkájára“ felirással elátott borítékban 1909. évi augusztus hó 19-én déli 12 órájáig a hitközségi irodában nyújtandók be, mely ajánlat másnap d. u. 4 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Az összes tervek, részletrajzok, vállalati és szerződési föltételek a hitk. irodában (József kir. herceg-u. 26. sz.) d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is készséggel megadatnak.

Az előljáróság fentartja magának a jogot a munkát együttesen, vagy munkanemenként kiadni, továbbá az ajánlatok közül tekintet nélkül az árakra szabadon választani, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosítani.

A debreceni izr. hitközség előljáróságának 1909 július hó 11-én tartott üléséből.

Dr. Balkányi Miklós, Burger D. József.
elnök. jegyző.

Szólótulajdonosok gyári árban szerezhetik meg a legjobb rendszerű francia Gyöngyharmat és Győzőpermetezőt, továbbá a gumitömlőnek tartósabb s a permetezőhöz szükséges sárgaréz csigatekeres tömlőt, egyedüli helyi elárusítónál

MÁTHÉI JÁNOS

vizvezetési, légszesz és épület bádigos-vállalatánál
Műhely és iroda: Debreczen, Darabos-utca 54.

Telephon 321—692.

Üzlet: Egyház-tér 5. sz. Nagytemplom mellett.

Felvállalja a legmodernebb fürdő berendezések elkészítését, angol closetek csatornázását és minden e szakmába vágó épület és műbádigos munkát jótállás mellett. Javítás jótállás mellett ingyen és csakis az anyag árát számítom fel. Állandóan nagy raktár. 29

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratoriuma.
DEBRECZEN, Főpiac 31. szám alatt
a városházzal szemben.

Bel- és külföldi gyógyszer-különlegességek,

a naponta felmerülő

hasonszenvi gyógyszerek, kötszerek, szépítő szerek.

➔ Gyógyszerujdonságok legnagyobb raktára ➔
DEBRECZEN és vidékére.

18

Alapított 1561.

Telefon: 270.

Debreczen szab. kir. város

KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

(Városházépület, Kossuth-utca.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebbig,

☐☐ jutányos ár mellett.

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésebben állítatnak ki. Vidéki megrendeléseket gyorsan és

☐☐ pontosan eszközöl. ☐☐

Tartós betűrekből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.

APRÓ HIRDÉTESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér,
a egkisebb hirdetés 40 fillér.

Levelezés.

Intelligens fiatalember fiatal özvegy, esetleg leány barátságát keresi, akit esetleg anyagilag is segítené. Leveleket „Csak titokban”... jelígre a kiadóba.

A Bika mulatóban tegnap este a nézőtérén látott bájos asszonykát kéri bámulójá, adjon lehetőséget a találkozásra és írjon levelet „Igaz szerelem” jelígre a kiadóba.

Önálló iparos nőül venne egy háziasszony nevelt leányt, kinek 5-6000 korona hozománya volna, melyet iparának fejlesztésére fordítana. Leveleket „Érdek nélkül” jelígre a kiadóba.

Intelligens állami hivatalnok nősülés céljából ismeretséget óhajt kötni feltűnően szép urleánnyal vagy asszonnyal. Hozomány mellékes. Fényképpel ellátott levek „Buzavirág” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Ajánlat.

A csépléshez szükséges gépszjak I. rendű minőségben Sesztina Lajosnál kaphatók.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Résenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1.

4 szobás uri lakás diszes, külön lépcsőházzal, balkonnal, megfelelő mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni Hatvan-utca 7. sz. a. emelet.

A legjobb ízű aromás pörkölt kávé Fél-egyháznál kapható. Villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok.

Gramofon és lemezujdonságok raktára Molnár Testvéreknél Egyház-tér 3.

Legjobb francia rendszerű permetezőgépek nagy raktára Máthéi Jánosnál, Egyház-tér 5 sz.

Mosókele ujdonságok óriási raktára Donogán és Somossynál.

Egy fiv. g Mollitergin 1 kor. Mihalovits Jenő gyógyszerésztárában Főpiac 31.

Szépe Lajos uri-divat üzletében Kossuth-utca 6. napernyők minden árban.

Villanyvilágítási berendezések jutányosan Földvári L-nál készülnek, Kossuth-u. 1.

Egy butorozott szoba azonnal kiadó. Értekezhetni lapunk szerkesztőségében.

A halápl erdőség körül 5 holdas lucernás eladó. Csapó-u. 30.

Érettségit végzett fiatal ember bankba gyakornoknak ajánkozik, szíves megkeresést a kiadóba kérünk.

Kereslet.

Négy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik, Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe.

Zöld diókat állandóan veszek, cím a kiadóban.

Kézimunkában jártas, jobb családból való leány felvétetik Krausz Gyula kézimunka üzletében. 28

Eladás.

Bihar-Diószegen közel a vasúthoz, 6 hold bőtermő szőlő teljes berendezéssel, pince és egyéb mellékhelyiségekkel eladó, bővebb felvilágosítás lapunk kiadóhivatalában.

Irógép teljesen új, alig használt, előnyös feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban.

Érmelléki hegyi bor, nagymennyiségben eladó. Csapó-u. 27.

Nyári idényre

olcsó árakon ajánl

Angol Jefirt, francia Batiztot, fehér és színes ruhavásznat

mosó és gyapju Dalaint bordu-
ros mosó árut hazai gyártmányu **fehénemüeket,**
kartonokat férfi és női
keztüket és harisnyákat, Siffon vászon és asztalnemüket
nyári takarót és paplanokat.

Napernyők minden árban.

SZÉPE LAJOS

női divatüzlete DEBRECEN, Kossuth-utca 6. sz.

Dr. Elek Dezső

ügyvédi irodáját

Széchenyi-u. 23. sz. alatt

megnyitotta.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínen játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezet a leg rövidebb idő alatt fehérré és puhává teszi! Poudert alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos. Mint bőrápoló szer páratlan. Teljesen fémmentes és ártalmatlan. Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. — Készítő helye s főraktára

MIHALOVITS JENŐ
gyógyszerésztára a „KIGYÓ”-hoz 25
Debreczen, Főpiac 31. sz. alatt,
a városházzal szemben.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kir. Kincstár végrehajthatónak Steiner Mór végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő Balmazújváros község belterületén fekvő, a balmazújvárosi 821. sz. tjkvben A + 1. sorsz., 839 hrsz. alatt foglalt végrehajtást szenvedett tulajdonát képező házastelekre 3488 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi augusztus hó 7-ik napjának délelőtt 10 órakor Balmazújváros község házánál megtartandó nyilvános árverésen 1877 kor. 33 filléren alul el adatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 348 korona 80 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért összeg 10 %-áig kiegészíteni, különben az ígérete figyelmen kívül marad és a további folytatandó árverésben részt nem vehet.

Kir. törvényszék mint tkvi. hatóság Debreczen, 1909 május hó 7-én. 31

Bolváry,
kir. törvszéki bír.

Hol van a fogorvos? EGYHÁZ-TÉR 3.
~ SZÁM ALATT ~

Molnár Testvérek

gramafon és lemezujdonságok raktárában, hol mindenkit megneveztet. Legújabb felvételek: GÖNDÖR AUREL, Atyai tanácsa, Maresa lánya esküvőjénél. RÓZSA LAJOS legújabb magyar nő-tája Nem tud senki semmit rólam. Schlezák leghíresebb opera énekes. Környei Béla pesti opera énekes legújabb felvétel. Tessék meggyőződni. 30